กรุงเทพฯ กับ บางกอก

นำเสนอเมื่อ : 13 ต.ค. 2552

กรุงเทพมหานคร มาจากนามพระราชทาน "กรุงเทพมหานคร อมรรัตนโกสินทร์ มหินทรายุธยา มหาดิลกภพ นพรัตนราชธานีบุรีรมย์ อุดมราชนิเวศนมหาสถาน อมรพิมานอวตารสถิต สักกะทัตติยวิษณุกรรมประสิทธิ์" มีความหมาย "เมืองของเทวดา มหานครอันเป็นอมตะ สง่างามด้วยแก้ว 9 ประการ และเป็นที่ประทับของพระเจ้าแผ่นดิน เมืองที่มีพระราชวังหลายแห่ง ดุจเป็นวิมานของเทวดา ซึ่งพระวิษณุกรรมสร้างขึ้นตามบัญชาของพระอินทร์" ปัจจุบันภาษาราชการเรียก กรุงเทพมหานคร และอย่างย่อว่า กรุงเทพฯ

แต่เมื่อแรกสถาปนาราชธานีนั้น ตรงสร้อย "อมรรัตนโกสินทร์" **พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช** ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี พระราชทานว่า "นวรรัตนโกสินทร" จวบจนถึงรัชสมัย **พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว** รัชกาลที่ 4 โปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนเป็น อมรรัตนโกสินทร และตอมามักเรียกกันวา กรุงรัตนโกสินทร

ชื่อกรุงเทพมหานครเมื่อถอดเป็นอักษรโรมัน คือ Krung Thep Maha Nakhon แต่ต่างชาติส่วนใหญ่เรียกเมืองนี้ว่า Bangkok อันมาจากอดีตของเมืองซึ่งเดิมเป็นที่ตั้งของเมืองธนบุรีศรีมหาสมุทร ที่ชาวตางชาติเรียกกันวา "**บางกอก**" แต่จะออกเสียงเป็น "**แบงกู้ค็อก**" มาตั้งแตสมัยกรุงศรีอยุธยา
มีความสำคัญในฐานะเสนทางออกสูทะเลและติดตอคาขายกับอาณาจักรต่างๆ ทั้งเป็นเมืองหน้าด่านขนอน คอยดูแลเก็บภาษีจากเรือสินคาทุกลำที่ผานเขาออก สวนบริเวณปากน้ำตรงอาวไทย เรียกกันวา "นิวอัมสเตอร์ดัม" (ฝรั่งเทียบกับกรุงอัมสเตอร์ดัมของฮอลแลนดซึ่งเมืองทาสำคัญของยุโรป)
มีชุมชนใหญและโกดังของชาวตางประเทศไวสำหรับพักสินคา ปัจจุบันคือพื้นที่บริเวณอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

สำหรับที่มาของคำว่า บางกอก มีข้อสันนิษฐานว่าอาจมาจากที่แม่น้ำเจ้าพระยาดดเลี้ยวไปมา บางแห่งมีสภาพเป็นเกาะเป็นโคก จึงเรียกกันวา "บางเกาะ" หรือ "บางโคก" แลวเพี้ยนเป็นบางกอก บางก็วาเนื่องเพราะบริเวณนี้มีตนมะกอกอยูมาก จึงเรียกวา "บางมะกอก" คือพื้นที่ที่เต็มไปดวยตนมะกอก ขอสันนิษฐานนี้อางอิงมาจากชื่อเดิมของวัดอรุณราชวราราม คือ วัดมะกอก (ตอนจะเป็นวัดมะกอกนอก และวัดแจ้ง ตามลำดับ) และตอมาบางมะกอกกรอนคำเหลือแค บางกอก

เมื่อครั้งกอบกู้อิสรภาพจากพมาหลังเสียกรุงศรีอยุธยา พ.ศ.2310 **สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี** ทรงสถาปนาเมืองธนบุรีศรีมหาสมุทรให้เป็นราชธานีแห่งใหม่ คือ กรุงธนบุรี เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ.2313 แตดวยกรุงธนบุรีมีสภาพเป็นเมืองอกแตก ตรงกลางมีแมน้ำเจาพระยาไหลผาน เมื่อ **สมเด็จเจาพระยามหากษัตริย์ศึก (ทองด้วง)** ขึ้นเสวยราชสมบัติ เฉลิมพระนาม พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก มีพระราชดำริวา ฟากตะวันออกของแมน้ำเจ้าพระยามีชัยภูมิดีกว่า เพราะมีลำน้ำเป็นขอบเขตอยูกวาครึ่ง หากขาศึกยกมาติดถึงชานพระนคร ก็จะตอสูป้องกันได้งายกวา

โปรดเกล้าฯ ให้สร้างกรุงรัตนโกสินทร์ขึ้นทางฝั่งตะวันออกนั้นเป็นราชธานีแห่งใหม่ โดยลึบทอดศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมจากพระราชวังหลวงของกรุงศรีอยุธยา ทรงประกอบพิธียกเสาหลักเมืองเมื่อวันอาทิตย์ เดือน 6 ขึ้น 10 คำ ยำรุงแลว 54 นาที ปีขาล จ.ศ.1144 จัตวาศก ตรงกับวันที่ 21 เมษายน พ.ศ.2325 เวลา 6.54 น. พระราชทานนามกอนมีการเปลี่ยนแปลงสรอยในรัชกาลที่ 4 ดังกลาว

วันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ.2514 รัฐบาลได้รวมจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีเข้าด้วยกัน เป็นนครหลวงกรุงเทพธนบุรี และภายหลังการปรับปรุงการปกครองใหมเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ.2515 ได้เปลี่ยนเป็นชื่อเป็น กรุงเทพมหานคร
ที่มาขอมูล : ขาวสด
http://dek-d.com